

ENAKOPRAVNOST

SLOVENIAN-EQUALITY-DAILY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZASTOPAJOČ INTERESE SLOVENSKEGA DELAVSTVA

THE ONLY SLOVENIAN DAILY BETWEEN NEW YORK & CHICAGO THE BEST MEDIUM TO REACH 180.000 SLOVENS IN U. S., CANADA AND SO. AMERICA.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O. V TOREK, (TUESDAY) JULY 13th, 1920.

ST. 164 (NO.)

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

Published and distributed under permit (No. 728) author. by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, O. By order of the President, A. S. Bursleson Postmaster, General.

Zavezniki so dali ultimatum nemški delegaciji.

Spa, 12. julija. — Zavezniki so podali nemški delegaciji na tej konferenci ultimatum, v katerem zahtevajo, da da Nemčija vsaki mesec 2,000.000 ton premoga. Nemci morajo odgovoriti na ta ultimatum še danes do tretje ure. Ako bi ne storili tega, potem se bodo zaveznički posluzili sil, da uvedejo zahteve, navedene v versailleski pogodbi.

Ako bi Nemci ne marali sprejeti ultimata, oziroma zahteve v njem, potem bodo zaveznički najbrže poslali vojaštvo v vse tiste kraje, kjer se nahajajo tiste veliki premogokopi, alj pa bodo poslali posebno komisijo, ki bo preiskala situacijo v premogorovnih okrajih.

Ultimatum je izročil v zelo tihem tonu belgijski minister M. Delacroix. Ko se je seja razšla, je angleški ministerski predsednik rekel Dr. Simonsu: "Premislite si in sprejmite naše zahteve."

Ta pogajanja so prišla sedaj do zelo napete točke. Sicer se še duh sprave na obeh straneh še obdržal, da se ni konferenca popolnoma razbila; toda sedaj pa je bila živa potreba, da se je izdalo ta ultimatum, kajti versailleska pogodba zahteva to, kar ostane potreba po premogu jih priganja k temu.

Vprašanje glede premoga je prineslo na konferenco triurno debato, katere so se vdeležili ministerski predsednik Millerand, Lloyd George, grof Sforza, italijanski ministerski predsednik, viskount Chinda, japonski poslanik na Angleškem, M. De la croix, ministerski predsednik na Belgijskem, Herr Fehrenbach, nemški kancelar in Dr. Walter Simmons, nemški tujezanski minister, kateri so imeli s seboj le po enega tajnika.

Zavezniki so sprva zahtevali, da jim morajo Nemci poslati vsaki mesec po 2,200.000 ton premoga, ko so jim Nemci obljubili le 1,100.000 ton. Ker videli zaveznički, kako trda jim gre, ki jim Nemci obljubljajo le polovico njihove zahteve, so znižali to zahtevo na 2,000.000 ton.

Dr. Simons je protestiral napram takim zahtevam. On je pojasnil, da je premog temelj vsaj produkciji na Nemškem. Rekel je, da vsaka tona premoga poslana iz Nemčije, pomeni manj produkcije in manj dohodkov. Zato je dejal:

"Moja borba je baš tako evropska, kakor je nemška, kajti vaši pogoji bodo prizadeli vse evropske interese v industrialnem življenju. Vi hočete vaš denar. Mi hočemo, da ga vi dobite, toda kako bomo plačali visoke vsote denarja, ako nam odzavemete tako veliko množico premoga."

Nemški zunanji minister je potem podal izjavo, da se jim da mesečno po 1,400.000 ton premoga, in v teku šestih mesecev se ga jim da po 1,700.000 ton. Rekel je, da se more to zgoditi le pod pogoji, da dajo zaveznički boljše prehranilne pogoje vsem premogarjem, kakor

Država Vermont ne skliče postavodaje.

Washington, 12. julija. — Tukajšnji državni governer P. W. Clement je odklonil, da bi sklical k zasedanju posebno državno postavodajo, katera naj bi ratificirala žensko volilno pravico. To je zaneslo precejšnjo razburjenje med kroge republikancev. Pred dvema tednoma je governer imel kosilo s Hardingom, kjer sta se baje pogovarjala glede splošne ženske volilne pravice. Takrat se je tudi razširila govorica, da bo država šestindeseta, ki bo ratificirala ta novi zakon.

Sufragetke so zelo razburjene. Sedaj nameravajo dne 22. julija obiskati predsedniškega kandidata Hardinga v Marion, kjer bodo priredile velik obhod, pri katerem bodo nosile napise s stavki iz republikanske platforme. Na vsak način hočejo, da se pridobi država Vermont, da se ratificira zvezni volilni amendment.

MIR MED LITVINSKO IN RUSIJO.

Moskva, 12. julija. — Zastopnik sovjetske vlade v pogajanjih med Litvinsko in Rusijo, je danes izjavil, da je med obema deželama sklenjen sporazum z ozirom na ustanovitev medsebojnega mirovnega razmerja.

Glasov njegove izjave se je že sporazumelo glede meja in odškodnine ter da Rusija priznava pravico Litvinske do Vilne, Kovna in Grodna, kakor tudi do nekaterih delov provinc Grodna, v katerih žive Litvinci.

Joffe pravi: "Do tako hitrega sporazuma so v veliki meri pripomogli porazu poljske armade. Rusija se ne bo zmešala v mejne spore med Poljaki, Letji in Nemci. Da ne pride do tako skorajšnjega sporazuma med sovjetsko vlado in Letvijo, je krivo dejstvo, da letsko ministrstvo nima podpore večine v parlamentu."

Ko ga vprašali glede vesti o možni poljski mirovni ponudbi, je Joffe odgovoril, da se more uspešen mir podpisati šele v Varšavi.

COX-OVA ŽENA NE MARA POLITIKE.

Dayton, 12. julija. — "Jaz nisem niti sufragetka, niti anti-sufragetka; jaz sem le governerjeva žena. Skrbim za svojega sedem mesecev starega otroka in svojega moža in upam, da je to vse, o čemur morem jaz misliti." — Tako je rekla žena ohajskega governerja, ki se ne briga za politiko.

tudi materiala, s katerim bi se postavilo hiše za te premogarje. Po daljši debati se je povedalo Nemcem, da morajo odgovoriti na zahteve še danes ob tretji uri popoldne.

Tako so zopet zaveznički in Nemci pred sporom, katerega bo bolj težko poravnati. Francoski ministerski predsednik odločno zahteva, ko bodo Nemci računali z ekonomijo,

Boljševiki ne ustavi-vo ofenzive.

London, 12. julija. — The Daily Chronicle list je dobil poročilo od svojega poročevalca, da so se v Londonu sprejele novice, ki pravijo, da boljševiki ne bodo ustavili svoje ofenzive napram Poljski.

Warsava, 12. julija. — Iz vojne pisarne se naznanja, da so boljševiki že okupirali Smolewic, vzhodno od Minsk, ter so že dosegli streine jarke, ki stoje na obronkih mesta Minsk. Oddelki poljskih vojakov so bili prisiljeni, da so umaknili svoje vojake.

Amerikanski in drugi tujci v Varšavi so se že posvetovali, kako bi si pomagali, če bi boljševiki ogrozili mesto.

London, 12. julija. — Poljske čete, ki se borijo z vso močjo, da bi ustavile boljševike, so prišle z ofenzivo na južni strani, blizu Rovna, kakor pravi uradno poročilo iz Moskve. Bolj južno pa že boljševiki napredujejo skozi poljske čete.

Druga brezzična brzozavka iz Moskve pravi, da so boljševiki na dan 4. julija, na 73 milj dolgi fronti zapolnili 4.000 ujetnikov, 19 topov, en tank, več brzostrelnih pušk in velik plen streliva in živeža.

V splošnem pa pravi poročilo tako: "Sovražniki se umikajo na vsej fronti, od Polesije do Dnjestrja."

NOVA SOLNČNA POSTAJA.

Washington, 12. julija. — Morebiti bo znanost kaj kmalu našla, kako uporabljati spreminje solnčnih peg, ki se pojavljajo na soncu od časa do časa. Te misteriozne pege na površini sonca imajo svoje muhe, katerih pa še zvezdoslovci ne razumejo, čebaš jih opazujejo že več let. Učenjaki pravijo, da te solnčne pege vplivajo na vreme na zemlji, in zato je Smithsonijova institucija sklenila, da postavi novo opazovalnico, ki se bo pečala samo s temi solnčnimi pegami. Ta postaja bo stala na gori Haqua Hala v Arizoni, kjer so oblaki vedno zelo redki, in kjer je ponavadi vedno lepo vreme.

Skozi petnajst let so opazovanja dokazala množino vročine, ki prihaja iz sonca na zemljo. Pri tem se je zaznamovalo, da je množina te toplote različna v gotovih časih, in da na to vplivajo solnčne pege in druga sprememba na površini sonca.

Pronašli so tudi, da te izpremembe na soncu slede vedno takrat, kadar mine nekaj dni po večjih vremenskih spremembah na zemlji.

ZIVILSKI BOJKOT V NEMCIJI USPEŠEN.

Washington, 12. julija. — Brzozavka, ki jo je dobil državni department v Berlinu pravi, da so se po Nemčiji številni bojkoti proti prodajalcem živil in da so v nekaterih slučajih prisilili do znižanja cen.

Vojni oblaki se zbirajo nad Irsko.

Dublin, 12. julija. — Irska stoji na robu civilne vojne.

V severnem delu dežele, kjer Orangenmani praznujejo obletnico bitke pri Boyne, vlada jako napeto razmerje med Sinn Feinerji in Orangemani in na vsak način izgleda, kot da bo gotovo prišlo do resnih posledic, ako se nasprotujoči stranki spopadeta.

Danes je na policijski postaji v Rathmore eksplodirala bomba, ter povzročila smrt enega policijskega sarženta in dva druga pa sta dobila resne rane.

Sinn Feinerji so že preje napadli postajo, toda so bili primorani umakniti se.

Vlada pošilja s posebnimi vlaki, na katerih se nahajajo težko oborožene čete, ojačenja v severne pokrajine. Te vlake obratujejo vojaki, kajti irski železničarji jih ne marajo.

Dublin in Belfast sta obklojena z vojniki. Vseposvodi, kjer se da, se nastavlja strojne puške. Delajo se tudi barikade z vrečami, napolnjenimi s peskom in ulice so polne žičnih zaprek, nasajenih bajonetov in vojakov s čeladami na glavah.

Najbolj nevarna točka se smatra da je Londonberry, kjer je napetost največja. Skoro vsak večer pride do nemirov in bojov, boje se, da ne pride do vrhunca še danes.

Duhovni vseh verskih sekt so danes apelirali na svoje župljane, da pomagajo vzdrževati red. Po več krajih so se ustanovili v ta namen posebni odbori, v katerih so zastopani katoličani in protestantje, orangemani in Sinn Feinerji.

PONOVLJENA ANGLEŠKO-JAPONSKA POGODBA.

London, 12. julija. — Angleška in Japonska ste obvestile Ligo narodov, da ste podaljšali njuno pogodbo še za eno leto. To poročilo je dobil list Daily Mail v Londonu. Obenem obveščate, da si vsi pogoji v pogodbi v soglasju z zahtevami v Ligi narodov. Da se je podaljšalo to pogodbo, je pač ta vzrok, ker Anglija sedaj še nima časa, da bi se pogovarjala glede gotovih pridržkov v pogodbi, kajti treba ji je najprvo urediti razmere doma ter končno nepotrebno, da bi vzbujala Nemčiji misli na daljni vzhod.

Sokoli in vsi drugi, ki ste prijatelji priporočljive in zdrave telovadbe, sedaj je zopet prilika. Pridite v sredo zvečer na vrt Sokolskega posestva, na 61. cesti in Glass Ave. Tam se bodo zbrali člani Jugoslovanskega Sokola in Slovenskega Sokola. Pridite vsi, kateri ljubite telovadbo, da se prične z telovadbo kaj kmalu. Treba je oživiti sokolsko misel in telovadbo, kakor je bilo to pred leti. Pridite vsi, zadaj za Slovensko Narodno čitalnico.

Jutri zvečer se vrši seja dramatičnega društva "Ivan Cankar" v S. N. D. Pridite vsi na to sejo; pripeljite novih članov.

Poljaki prosijo Ruse za premirje po naročilu entente.

Paris, 12. julija. — Poljski ministerski predsednik Grabski je brzojavil generalu Pilsudskemu, vrhovnemu poveljniku poljske armade, da nemudoma začne z Rusi z dogovori za sklenitev premirja. Tako poroča brzozavka iz Spa, katero je danes dobil list "Petit Parisien".

Kot se javlja, se je poljski ministerski predsednik Grabski in Millerandom glede vojaške pomoči, ki bi jo mogli dati zaveznički bežečim Poljakom.

Warsava, 12. julija. — Poljaki so se umaknili iz vseh svojih postojank na črti reke Bresine, do česar je prišlo vsled neprestanega in vedno hušlega pritiska ruskih čet.

Današnje vesti pravijo, da se v okraju Minska, 285 milj jugovzhodno od Varšave, vršijo jako resni boji in istotako tudi južno od reke Pripet.

Severno od Rovna so se poljske čete rečno umaknile "na preje pripravljene postojanke" na zapadni strani reke Horin. Rusi so zavzeli tudi važno železniško križišče v Sarni, 55 milj severno od Rovna. Okoli Dobna se vršijo kavalerijski spopadi.

Poljaki so dobili nazaj nekaj vojnega materiala, katerega so izgubili, ko je Rovno padlo v ruske roke.

BOLJŠEVIKI NAPREDUJEJO V PERZIJU.

London, 12. julija. — Boljševiki so po poročilu Daily Express je izkrcali na obrežju Kaspiskega morja štiri ladje, polne vojaštva. Nahajajo se na južnem obrežju, ter ogrožajo že angleške čete, ki stoje severno od Teherana, glavnega mesta v Perziji.

NIHČE NE MARA LESENIH LADIJ.

Washington, 12. julija. — Plovbeni odbor ni dosedaj dobil nobene ponudbe za nakup 21 lesenih ladij, katere je nedavno dal na javno dražbo.

Louis Pusterhofer, star 18 let iz Euclid Village je bil predvišjo poroto v pondeljek. Dan je bil pod varščino \$3000, ker je na sumu, da je on izvršil napad na Herman Schneee zlatarja na Euclid cesti, kar smo že pač poročali v našem listu. On je bil tisti, ki je napisal pismo, v katerem je obljubljal, da priinese nazaj zlatino v vrednosti \$5000, če se mu da na gotov prostor \$2000. — Prijet je bil v nekem hotelu v mestu, ko je napadel postrežka, o katerem je mislil, da nese pismo z \$2000.

Danes zvečer — 13. julija — točno ob osmi uri se prične seja direktorija S. N. D. v Clevelandu. Seja se vrši v navadnih prostorih. Da ste gotovo navzoči, da se pogovorimo o važnih vprašanjih.

Zaloga olja v Ameriki gre proti koncu.

Washington, 12. julija. — David White, prvi geologist Ameriškega geološkega preiskovalnega odbora, je danes izjavil, da je vedno večjo uporabo petroleja v Ameriki ena izmed nevarnosti, ki preti bodočemu blagostanju Združenih držav in njih zmožnosti tektonovati v industriji z ostalim svetom v bodočnosti.

"Oljni položaj zahteva najtreznjšega premišljevanja ter pametne ter hitre akcije," pravi geologist White.

White je mnenja, da se nahaja v ameriških tleh še povprečno 7,000,000,000 sodov olja. Vsako leto se ga izvleče in izčisti okrog 400,000,000 sodov. White misli, da bo ameriška industrija v letu 1925 zahtevala okrog 650,000,000 sodov olja na leto.

On pravi: "Zahteva nad enega biljona sodov olja vsako leto, bo najbrže izčrpala vse oljne vire Združenih držav v teku štirinajstih let. Sreča samo tiči v tem, da se olje ne more hitreje producirati kot pa se. Vrhunec produkcije v olju bo najbrže dosežen leta 1925. Pričakovati moramo, da bo od tega leta naprej produkcija padala ter da bomo leta od tedaj naprej odvisni za najmanj letnih 15,000,000 sodov od inozemskih dežel, ali pa še celo za 200,000,000 sodov neizčisljivega olja, ako položaja ne izboljša uporaba kamenega olja."

MATI DVAINDVAJSETH OTROK UMRLA.

Columbus, 12. julija. — Tukaj je umrla Mrs. Mary Durington, stara 39 let. V svojem življenju je porodila 22 otrok. Imela je šestkrat dvojčke in enkrat kar štiri pri enom rojstvu. Umrla je na porod. Od njenih dvaindvajset otrok jih živi samo pet.

V IMENU NJEGOVEGA VELICANSTVA KRALJA!

Rudolf Golouh, rojen 25. oktobra 1887 v Kopru, pristojen v Trst, r. k. oženjen, odgovorni urednik "Napreja" v Ljubljani, predkaznovan je kriv, da je dne 6. januarja 1920 v Ljubljani kot odgovorni urednik "Napreja" v št. 4. tega lista objavil članek "iz St. Vida pri Zatičini", v katerem se očitajo Lovretu Jevnikarju nepoštena in nenpravna dejanja, je torej kot odgovorni urednik perijodične tiskovine, katere vsebina ustanovi pregrešek radi žaljenja časti, zanemaril ono pozornost svoje dolžnosti, pri kateri bi bila sprejete kaznive vsebine v tiskovino izostala.

S tem je zagrešil prestopke zanemarjenja dolžne uredniške paznosti po členu III. zakona z dne 15. oktobra 1866., št. 142. dne zak. in se oboja po točki 5 iste zak. določbe na 200 kron denarne kazni, v slučaju neizveljivosti 20 dni zapore."

Okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek III. dne 2. junija 1920, njih vlakov.

Delavska stranka in komitej osemindesetih se združita.

Chicago, 12. julija. — Danes se je zopet zbrala konvencija komiteja osemindesetih in Delavske stranke, da izdela program na podlagi tretji politični stranki, katero bo postavila svojega lastnega predsedniškega kandidata ter sestavila platformo ekonomske uravnave.

Združenje teh dveh organizacij je sklenil komitej obeh, in njegovo poročilo je bilo od komiteja osemindesetih soglasno sprejet.

Edino, kar preostaja sedaj, je ime, katero naj navzame nova stranka.

Zastopniki Delavske stranke pri združevalnem komiteju so povdarjali, da se mora pri imenu na vsak način ohraniti beseda "delavska", toda z izbiro imena se je odločilo, kajti priti se ni moglo do sporazuma.

Za novo ime osemindesetih so priporočali, da se novi stranki da ime "United Party" (Združena stranka).

Prijatelji senatorja La Follette, ki so tudi za to, da stranka postavi njega svojim predsedniškim kandidatom, priporočajo, da se stranko krsti za "Farmer Labor Party" (Kmečko-delavska stranka).

Precej ugodno se smatra tudi ime "American Party" (Ameriška stranka).

Skupni komitej je odločil, da danes sprejme zastopstva stranke za "Single Tax" (posamezno obdavčenje), "Non-partisan League" (nepriestransko ligo), "Constitutional Party" (ustavno stranko) in "American War Veteran" (ameriške vojne veterane).

Robert C. Macauley iz Philadelphije, glavni predsednik stranke za "Single tax" je izjavil, da se ta stranka ne bo pridružila novi stranki, temveč da bo samo sprejela skupnega predsedniškega kandidata.

Macauley je dejal, da bi njegova stranka ne bila zadovoljna s kandidaturom La Folletteja, odobrila pa da bi ali Henry Forda ali pa Amos Pinchota.

LINCAN ČRNEC JE BIL NEDOLŽEN.

Durham, N. C., 12. julija. — Nekaj tukajšnji kontraktor, Nelle Teer po imenu, je danes podal zapriščeno izjavo, da je bil Ed Roach, črnc, katerega se je preteklo sredo vzel iz okrajne ječe ter linčalo, ker se ga je smatralo krivim napada na neko 13letno belo deklico, popolnoma nedolžen ter da je bil za časa, ko se je zločin moral pripetiti, pri njem na delu.

JAPONSKE ČETE SE UMAKNEJO.

Washington, 12. julija. — Državni department je dobil brzozavko iz Harbina, da so japonske čete dobile odredbo, da se umaknejo iz transbajkalske ga okraja v Sibiriji ter da se je v ta namen odposlalo tjakaj veliko število osebnih in tovoroddelek III. dne 2. junija 1920, njih vlakov.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.
SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastuje in izdaja ga
Ameriško-Jugoslovska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.
Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravništvo.
CLEVELAND, O. V TOREK, (TUESDAY) JULY 13th, 1920.

104

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA.

Demokratska in republikanska stranka, obe sta si navzeli nalogo, da hočeta pripraviti njima prijazne državne postavodaje do tega, da glasujejo za splošno narodno volilno pravico, ako se sploh niso do sedaj volile. Zadnje čase se je pisalo kar v treh državah, katerih postavodaje bodo sklicane najbrže v najkrajšem času. Ena izmed prvih je bila država Tennessee, potem Florida. Prišla pa je ameriška konstitualna liga ter zaprosila pri višjem kolumbijskem distriktnem sodišču prepoved glade držav, ki so volile za žensko volilno pravico. Kaj se bo zgodilo s to sodno prepovedjo, še ne vemo, ko to pišemo. Bodo li prej omenjene države sprejele novi devetnajsti amendment, to še tudi odvisi od glasovanja državnih postavodaj.

Gotovi pa smo, da bomo dobili amendment, ki bo dovojeval splošno narodno žensko volilno pravico. Dolg je že boj, ki se je pričel približno pred sedemdesetimi leti. Država Wyoming je prva glasovala za žensko volilno pravico v letu 1869. Dolgo časa je vzelo, da je kongres Združenih držav sprejel ustavni amendment. Šele 4. junija 1919 je sprejel senat to važno predlogo s 65 glasovi proti 25 glasovom. Od tistega časa so državne postavodaje sprejemale in ratificirale ta amendment, in tako daleč smo že prišli, da imamo že 35 držav, ki so ga ratificirale, toda za zadnje se vrši še boj, katera bo in kdo jo bo pridobil.

Potreba nam je pripisati h konstituciji samo ta amendment: Volilna pravica v Združenih državah se ne sme zabraniti ali odrekati od strani Združenih držav ali posamezne države radi spola. Kongres ima pravico, da uveljavi dogovore tega člena s potrebnimi postavami.

Toda zakaj nam je potrebna ženska volilna pravica? Ženske morajo imeti danes isto pravico pri volitvah, kakor moški. Industrijalni pogoji zahtevajo to. Razne iznajdbe, kakor parni stroji in elektrika, so odvezli marsikatero delo iz doma v tovarno. Ženska je prisiljena iskati delo v tovarnah in dela tam kot moški delavci. Če mora ženska delati tam producirati na istem polju kakor moški, potem naj ima tudi pravico, da si uravna delavne ure in pogoje.

Francoski filozof Gergson pravi, da se ženski razum razločuje od moškega le nekoliko in to le po nara-

vi. Veliko je danes žensk, ki imajo bolj razvit razum, kot ga imajo nekateri moški, kajti vidimo jih po različnih pisarnah in službah, ker prevzemajo isto odgovornost in napor kot moški.

Ako damo ženskam enkrat volilno pravico, smo gotovi, da bo njih zanimanje večje in popolnejše. Do sedaj so zanemarjale svoje dolžnosti ob času volitev; kajti niso imele svoje lastne prilike, da bi možu svetovale, kako naj zastopa njih interese, niso svetovale, kajti mož je moral zastopati v prvi vrsti le njegove.

V Ameriki pa je še ta posebnost, da je bilo v zadnjih letih več deklic šolsko izobraženih kot pa moških. V letu 1914 je na primer graduiralo iz javnih in privatnih višjih šol 106,805 deklet, in 74,104 fantov. Kje je pravica teh deklet, ko se jim nalaga le dolžnosti, katere morajo spolnovati po konstituciji in postavah.

Višja in važnejša zahteva je tudi v tem, da morajo biti ljudje, ki učijo bodoče državljanke ameriške, le tisti ljudje, ki razumejo politične naloge pravega državljanca. V letu 1913 smo imeli v Združenih državah že 501.014 učiteljic in 143.924 učiteljev v javnih in privatnih šolah vseh vrst.

Velika je tudi resnica, da ima ženska po naravi in vsakdanjih potrebah boljše moralne navade, kot jih imajo moški. Ako bi se jim dalo priliko do volitve, potem bi gotovo gledale na to, da se zboljšajo državne postavodaje, kakor tudi kongres Združenih držav.

Res je potreba, da dajemo ženskam isto pravico, kot jo imajo moški. Mi vemo, da imajo moški svoje težnje, katerih ženske nimajo. In če se da prilika moškimi, da izrazijo svoje želje, zakaj bi se ne dalo ženskam, ki so prve učiteljice bodočih narodov. Zapomnite si pač to, kar so dejali že stari Rimljani, da so namreč matere tiste moralne moči, ki spravljajo narode v prosveto ali pogubo. Kdo ve, kako veliki so napori naših žensk? — More to vedeti človek, ki je ves dan v tovarni, ko se more delavčeva žena truditi na vse mogoče načine, da uredi dom svojega moža.

Lahko smo veseli, da dobimo to volilno pravico našim ženskam v Ameriki. Morebiti bo preteklo še nekaj mesecev, morebiti tudi pri prihodnjih volitvah ženske ne bodo volile, toda gotovi smo, da dobimo novi devetnajsti amendment.

Poljska ofenziva in angleški monopol na surovine.

Iz Londona poročajo:
Kdor je zasledoval delavsko gibanje v Angliji tekom zadnjih par tednov, je moral zapaziti, da ni najbolj pereče vprašanje v sedanjem času vprašanje plač, pač pa vprašanje znižanja cen. Resolucije krajevnih skupin delavskih delavskih strank iz vseh delov države zahtevajo soglasno od vlade, naj uveljavi takoj odredbe, ki bodo dovedle do znižanja cen. — Očitno se je pričelo v vrstah delavstva širiti spoznanje, da ne pomenja ne-
prestano zahtevanje višjih plač

ničesar drugega kot vlečenje na neskončno dolgi verigi, dokler se ne spravi cen in dobičkov privatnih kapitalistov pod kontrolo.

Angleška vlada pa koraka v povsem nasprotni smeri. Za različna živila bo razveljavljena državna kontrola glede cen in razdelitve še tekom tekočega poletja. In delavski minister Sir Robert Harne je pred kratkim izjavil v poslanski zornici, da je prišel čas, ko se mora posestnikom premogovnikov zopet dovoliti samostojno upravo njihovih poslov.

Jasno je vsled tega, da so zastopniki finančnih interesov, ki stoje za angleškim svetovnim cesarstvom, posegli po energičnih odredbah, da odpravijo zadnji sled javne kontrole nad

operacijami na svetovnem trgu. Kritični finančni položaj francoske buržoazije je očitno pripravil slednje, da je v sedanjem trenutku le še gospodarski privezek Londona in New Yorka in dočim se pušča francoskim militaristom v srednjeevropskih zadevah gotove prostosti akcije, se vendar lahko smatra za ugotovljeno dejstvo, da je njih uloga kot faktor svetovne politike doigrana.

Boj v kapitalističnem svetu se vrši sedaj med trusti ameriškega Wall Streeta ter londonskega sindikata. — Visoka financa Anglije, ki je stavila nalogo, da izvaja neomejeno kontrol nad surovinami sveta in sicer v prvi vrsti vsled tega, da se postavi po robu tekmovanju Amerike in v drugi vrsti zato, da zniža cene na angleškem trgu. — Če se namreč ne bo znižalo cen potem obširnega uvoza cenjenih živil in kuriva, potem bo pritisk angleškega proletarijata hitro tako narastel, da bo državna kontrola v tej ali oni obliki nad operacijami trustov neizogibna.

Položaj pa je sedaj tak, da se nahajajo glavne potreščine, katere bi se dalo uvažati na domači trg za nizko ceno, v napol razvitih deželah, kjer živi proletarijat pod fevdalističnimi in napol suženjskimi pogoji in kjer je mogoče produkcijske stroške skrciti na minimum.

Te pokrajine se nahajajo v glavnem na velikih poti med Evropo in Azijo, na ruskih planjavah in različnih delih srednjega iztoka, v Kavkazu, Mezopotamiji in Perziji. Važnost teh ozemlj za angleški kapital je postala še večja vsled dejstva, da bodo prišle te pokrajine kmalo pod kontrolo ameriških trustov, če ne bodo prišle v najkrajšem času pod kontrolo Londona.

Tako se nam nudi slika, da se pripravajo tri svetovne velesile na pragu med Evropo in Azijo za kontroliranje surovin teh dežel, da se finančni kapital angleškega cesarstva poteka za to kontrolo ter se prepara z ameriškim trusti in proletarsko rusko republiko, ki hoče dobiti v roke te surovine za zopetno zgrajenje svojih industrij na komunistični podlagi.

Ofenziva proti ruski rdeči armadi, s katero je pričela poljska buržuazija pod vrhovnim pokroviteljstvom angleškega vojnega ministrstva, je oživilo delo teh finančnih skupin v Londonu, kojih trobilo je Winston Churchill. — Od ofenziv Denikina in Kolčaka proti

sovjetski Rusiji se razlikuje v tem, da ne namerava zadati direktnega udara v srce republike ruskih delavcev potom zasedenja Moskva in Petrograda in potom nove zgraditve ruskega cesarstva. — Politika je očitno ista, katero je zasledoval nemški generalni štab na vzhodu po sklenitvi miru v Brest Litovsku in koje cilj je bil izolirati industrijske okraje centralne Rusije ter jih odrezati od žitnih, premogarskih in petrolejskih okrajev južnih in jugovzhodnih obmejnih ozemelj.

Enostavno zasedenje teh okrajev od strani poljskih najemnikov ima dvojen upliv. V prvi vrsti se poveča s tem ozemlje, na katerem zamorejo londonske banke izvrševati svoje operacije za nabavo surovin in kuriva ter pripomoči s tem k znižanju cen v Angliji, in v drugi vrsti se napravi brez vsled izdatkov, kateri bi bili posledica vojaške ekspedicije, rusko sovjetsko republiko glede glavnih surovin odvisno od londonskih finančnikov.

Vprašanje je, če bo vspricho teškoje transporta v teh delih Rusije mogoče v doglednem času spraviti na angleški trg izdatne množine ukrajinske pšenice. V severnem Kavkazu pa je baje pripravljena za eksport žita do milijarde in pol pudov in to žito predstavlja rezerve številnih letin. Ta pšenica bi lahko preplavila vso zapadno Evropo ter potisnila cene navzdol.

V ozemlju donskih kozakov se nahaja 70 odstotkov premogovnikov, v katere je vtaknjen kapital francoskih in angleških bank, naložen vanje pred izbruhom revolucije. Dosti je vzroka za domnevanje, da je del tega kapitala pred kratkim prevzel neki veliki angleški rudniški sindikat in sicer v zamejnih delih Anglije in Franciji tekom vojne in za finančne dejelne popuste, katerih je bila deležna francoska vlada izza podpisanja miru.

Ta sindikat je bil eden najbolj uplivnih faktorjev v Angliji, ki so dovedli do intervencije zaveznikov v Rusiji. Ta sindikat je imel v rokah bakrene in železne rudnike v Bogoslovsku in Trojskiju v Uralu in zapadni Sibiriji ter je predstavljal glavno silo, ki je bila za veliko Kolčakovo ofenzivo spomladni leta 1919.

Angleški kapitalist pa je v sedanjem trenutku manj zainteresiran pri železu, bakru in premogu kot pri petroleju. — Prevladujoče naziranje izve-

dencev angleške admiralitete v sedanjem času je, da bo v bodočnosti petrolej glavna gospodarska sila za mornarico in tega naziranja je očitno tudi angleški finančni svet, ki je pričel, da bodo v bodoče uporabljali tudi v industrijah izključno le tekoče kurivo. Lord Fisher se je pred kratkim v nekem pismu londonskemu Timesu izjavil takole:

— Naša politika bi si morala vzeti za merilo naslednje besede: Čeprav izprva izostane uspeh, vrtaj, vrtaj in vrtaj brez prestanka.

Vstanovljenje nove Shell organizacije, ki obsega holandske petrolejske interese v vzhodni Indiji ter tudi družbo za izkoriščanje petrolejskega polja v južni Perziji pomenja le en korak v procesu za zagotovitev svetovne nadvlade glede dobave surovin. — Po dolgih pogajanjih med Londonom in Parizom se je francoska vlada končno vendarle odločila opustiti svoje zahteve glede Musula in gorenje Mezopotamije, v katere je privolila Anglija v tajni pogodbi iz leta 1916.

Kakšne vrste je bila ta transakcija, ni popolnoma jasno, vendar pa je vrjetno, da se je dala Francija prepovirati k likvidiranju enega dela svojih dolgov potom odpovedi svojih zahtev, utemeljenih s tajno pogodbo.

Na ta način bo Shell skupina zamogla prevzeti kontrolo nad velikanskimi petrolejskimi polji Mezopotamije, ki so baje zelo bogata.

Seveda pridejo k temu še velika petrolejska polja v Baku in severnem Kavkazu, ki pa so že precej izčrpana. Posledice petrolejskih polj za domačo uporabo v Angliji, ni najbrže bistvenega pomena. Kot pa je to že navada v kapitalističnem družabnem redu, se kaka skupina polasti tega ali onega vira dobave, ne radi tega, da bi zadovoljila potrebam lačnegega trga, temveč, da prepriča konkurentu izvrševanje kontrole nad takim dobavnim virom. Pogosto se je že zgodilo, da je kapitalist rajše uničil naravnostne zaveznikov v Rusiji. Ta bogastva kot pa da bi jih videl pastvi v roke svojega tekmečarja in železne rudnike v Bogoslovsku in Trojskiju v Uralu in zapadni Sibiriji ter je predstavljal glavno silo, ki je bila za veliko Kolčakovo ofenzivo spomladni leta 1919.

Angleški kapitalist pa je v sedanjem trenutku manj zainteresiran pri železu, bakru in premogu kot pri petroleju. — Prevladujoče naziranje izve-

stu in septembru, da lahko vstopi v oktobru. Sedaj je star devetnajst let ter bo vsled tega še dosti mlad, ko se bo vrnil iz vojaške službe.

Dobro je, da lahko službi kot prostovoljec. V drugem slučaju pa bi sploh ne odgovorila na dopis. Boljše je seveda tako, kajti pozneje se bo vsaj lahko vrnil v stari kraj.

Največje veselje dela cela stvar moji hčerki. Zanj je nekaj posebnega in čisto novega, da bo njen brat vojak in na vsak način ga hoče obiskati tekom njegove službene dobe.

To željo ji bom tudi izpolnila. Po poteku službenega leta bova tudi prišli, da odvedeva nazaj najinega fanta.

Ze dolgo časa hrepenim po mirnem kotičku pod temnimi smrekami. Zadržuje me edinole delo.

Dve leti pozneje.
Konrad je odptoval že pred več tedni in šele sedaj sva obe zapazili, kako zelo ga ljubiva in kako zelo ga nama manjka.

Celo stari Tomaž stoka včasih ter pravi: — Če bi le že bil mladi gospod zopet tukaj. Najbolj smarti deček je, kar sem jih kdaj videl. — To že dosti pomeni.

Dne 10. julija.
Sedaj sva že napotovanju, kajti ne moreva se več zadržati ter hočeva na vsak način obiskati najinega fanta. Posebno moja hčerka mi ni dala miru. — Hočem ga videti v tej smešni uniformi, — je neprestano govorela.

On služi v Gradcu in veselilo me bo spoznati ob tej priliki tudi to mesto.
Moja hčerka je postala že odrasla mlada dama in jaz tega skoraj zapazila nisem. Tesko mi je živeti se v to, kajti za mene je še vedno otrok, moj ljubljeneček in porednež.

kalo tam, če bo že nekoliko obvladal jezik.

Jaz sem pogosto polna upanja glede bodočnosti a včasih me popolnoma zapusti ves pogum. In vendar, ali ni bilo slovo od mojega velikega dečka mnogo obetajoče? Ali morem zahtevati še kaj več?

Jaz hočem delati, kajti na ta način je najlažje pregnati vse muhe. Predolgo je manjkalo gospodarja in marsikaj zamujenega je treba popraviti.

Proti zapadu pa hočem odptovati šele potem, ko bo Konrad tukaj in takrat bova prikrat sama skupaj. Lou mora ostati v Chicagu, čeprav ljubi nad vse življenje na renčah. V tem slučaju se bo pač morala odptovati temu veselju.

Na vsak način moram porabiti prvo priliko, ki se mi bo nudila, da si pridobim zaupanje svojega dečka. Tudi v tovarni sami sem mu že ugledala pot. Staremu Tomažu sem vse zaupala. Zdelo se mi je, kot da je bil izprva presenečen in slabe volje, a bo že šlo na ta ali oni način, kajti dober in zvest služabnik je on. Tudi njemu je končno en gospodar ljubši kot pa več gospodarjev.

In kaj nam bi končno preostajalo drugega kot akcijska družba. Popolnoma nočem izrpat svojih sil in končno se hočem tudi lotiti izvrševanja načrtov, katere sem zasnovala že pred davnim časom.

Sedaj, ko sem sama, sem zopet prišla pravzaprav k sebi ter razmišljam povsem mirno o dogodkih zadnjih par mesecev.
Smart mojega moža... Zdi se mi kot da je potekla že cela večnost od onega časa. Pogosto se čudim sama sebi, da me ni vse to globlje zaželo.

Gotovo občutila sem veliko bolelost, kajti vedela sem, da gre kos mojega boljšege jaz od mene. In vendar — mnenja sem, da čutijo druge ženske veliko globlje, da so dosti bolj neutlačljive. Prepričana sem, da je v meni počila struna, katera ne more nikdar več zadoneti.

Škoda je, da postane človek tako trd in da tako malo ljubi svoje soljudi. Človeštvo v splošnem, ho-

čem reči s tem, kajti v posebnem sem par ljudi prav iskreno vkljenila v svoje srce. Kljub temu pa moram biti celo zadovoljna. Boljše je, da je človek trd in mrzel, kot da se pogrezne v močvirje.

Napravila sem dolg odmor v svojih zapiskih. Iz-za onega časa so potekli meseci in sedaj se nahajam s Konradom na zapadu.

Veselim se tega svojega sklepa, kajti tukaj se je dečku končno odprlo srce. Domotožje in odtujenost sta izginila in dete je našlo svojo mater. Če prideva zvečer po več ur trajajući hoji lačna in izmučena domov, kjer naju čaka priprosta, a obilna večerja, pa sem tako srečna, da bi ne zamenjala svojega mesta niti s kraljem. Najbolj pa se veseli Konrad lepe puške, katero sem mu podarila. On je že tako izurjen in tako strasten lovec, da mi pogosto prihaja misel, da bi kar za vedno ostala tukaj. To pa ni mogoče. Za sedaj ostane Chicago še vedno glavna stvar.

Obljubiti mu hočem par mesecev počitka tukaj na zapadu, to je za enkrat vse.

Konrad je sedaj že eno leto pri nas in hvala Bogu ne misli sedaj več toliko na dom, ali vsaj ne reče ničesar o tem.

Midva prav dobro izhajava med seboj. Seveda ni razmerje med nama tako kot med menoj in Lou in tega tudi ne morem zahtevati, a kljub temu se lahko zadovoljna.

Danes je prišlo pismo od starega očeta s priloženo, ki je uradni list. Konrad mora k vojakom. Kdo bi si kaj takega mislil. Kaj hočem sedaj. Pojdem k konzulu in on mi bo pomagal.

Ni tako hudo kot sem mislila. Na srečo ima deško pravico služiti kot enoleten prostovoljec in služil bo vsled tega le eno leto. Odpeljal se bo v avgu-

V močvirju velemesta Iz dnevnika slovenske priseljenke. Spisala L. G.

Da, tudi jaz sama sem gojila željo, da pohitim takoj naslednje leto na uragi mi grob. Sedaj sem morala vsled okoliščin odptovati veliko preje kot sem nameravala in kot se je sploh spodobilo.

Odločila sem se ostati najprvo par tednov v New Yorku. To je tudi boljše za Konrada, kajti privaditi se mora vsaj malo angleškega jezika. Ze spotoma smo govorili z njim le angleški. Mislim, da mu bo šlo lahko, le dobre učiteljice mora dobiti. Jaz in moja hčerka nisva dosti energična za to. Kadar pa le ne more razumeti, govoriiva z njim slovenski. Najboljše pa bi bilo, da bi ne čul nobene druge besede kot angleške.

Obiskati hočem doktorja in on mi bo že svetoval pravo.

Sedaj sem zopet doma. Iz tednov v New Yorku je postalo le par dni. Sama sem s svojo hčerko, kajti Konrad je ostal v New Yorku.

Doktor Curtis je smatral za najboljše to in jaz sem mu morala dati prav. Tudi bi si ne mogla nikdar misliti, da se vse tako lepo urediti.

Doktor Curtis je poročen, že štirinajst let poročen.

Ima ljubko ženo ter hčerko, ki glede razposajenosti prav nič ne zaostaja za mojo Lou.
Zdravnik sem obvestila o vsem, kar se tiče Konrada. Menil je, da je na vsak način boljše, da ima deček nekaj časa sam zase. Nekaj časa za premislek in spoznanje. Lažje se bo življal v tuje, ki ga bo ča-

V ŠOLO!

ne lepe prilike in videli zelo ugodne možnosti za doseg izobrazbe, ter se teh možnosti in prilik potem tudi poslužili?

In odgovor od preteklih treh šolskih letih na Dubuque vseučilišču, govori: "Da". In sicer, ne samo za mojo malenkost, ampak tudi za druge moje slovenske sodijake in so-dijakinje.

Torej, moji dragi slovenski fantje, kakor razvidite iz zgornjih vrstic, tako in ednaki občutki so me obdajali, ko sem pred tremi leti napisal prvi poziv.

Letos, ko ta poziv pišem, že četrto leto, se mi ne trese več roka, kot tri leta nazaj. Tudi letos nimam niti najmanjših pomislekov ali pa dvomov glede tega, kar bom izrekel.

Letošnje šolsko leto 1919-1920, ki se je končalo v sredo dne 2. junija, ni bilo nič manj kot dvajset slovenskih fantov in deklet, dijakov in dijakinj na Dubuque vseučilišču. Prejšnje šolsko leto je bilo na Dubuque vseučilišču sedemdeset slovenskih dijakov, in eno leto prej osem slovenskih dijakov. In še eno leto prej sem bil jaz edini slovenski dijak, ki sem se takrat nahajal na Dubuque vseučilišču.

In naj dodam še, da so vsi ti slovenski fantje in dijakinje iz tovarn in rudnikov Združenih držav. Torej smem letos na ta uspeh pokazati s častnim ponosom in reči, da je mogoče vstop in obstoj v naši šoli za vsakega slovenskega fanta, pa najsi bo iz rudnikov, tovarn ali pa iz kakega drugega poklica, ako ima dotični fant veselje do učenja, si resno želi izobrazbe in ima trdno voljo se učiti.

Ako imate veselje do učenja, si resno želite izobrazbe ter ako imate trdno in odločno voljo se učiti, potem se le s pogumom in brez skrbi odločite in pridite letošnje jesen v našo šolo.

Jaz Vam tukaj na tem mestu javno in častno izjavljam pred vsem slovenskim narodom v Združenih državah, da jaz prevzamem vso odgovornost za Vas, namreč za Vaš ustop, sprejem in obstoj v naši šoli od tistega dne naprej, ko Vam bom pisemnim putem naznanil, da lahko pridete sem.

Tudi na tem mestu izjavljam, da bom vsakemu slovenskemu fantu, ki bo nanovo prišel v našo šolo, na poseben način pomagal pri učenju za časa njegovega prvega šolskega leta.

To se mi zdi potrebno omeniti, vse morebitne pomisleke v naprej odstrani. Jaz sam vem, kako človek čuti, ako se poda v tuje mesto, ali pa nepoznan kraj, posebno še, ako si izbere novi poklic. Jaz sam vem, kako sem si predstavljal vsakovrstne velike zapreke in razne ovire, katere bi imel premagati, ko sem se podal iz rudnikov v šolo. Naj dodam še, da sem bil takrat, ko sem se začel učiti na tukajšnjem vseučilišču, edini Slovenec na popolnoma ameriški šoli. In resni na ljubo moram pripoznati, da nisem našel niti najmanjših ovir ali pa težkoč. Tudi moram na tem mestu poudariti, da nisem znal angleškega jezika, ko sem bil prišel v to šolo.

Torej, slovenski fantje, ne smete misliti, da je šola nekaj skrivnostnega ali pa težkega za začetni, oziroma, da je šola sama za nekatera. Kaj še! Šola je za vsakega, kdor jo je hoče in kdor jo želi obiskovati. V šoli lahko vedno vsak obstoji, kdor se le hoče učiti. In ko bi bila šola res tako nekaj izrednega, potem bi mi ne imeli čez dva milijona dijakov in dijakinj v Združenih državah. Tudi ne smete misliti, da kdor hoče priti v šolo, mora biti že vnaprej nekaj izobražen. Kaj še! V šolo se pride zato, da se človek uči. Nobeden naj ne pride v šolo, kdor misli, da bo v šoli kazal, kaj zna. Šola je tisti prostor, kjer se vsi, ki pridemo, sarnu učimo, in ne, da bi kazali, kaj znamo.

Slovenski fantje! Izobrazba je nekaj, česar se ne more prenehati misliti ne prehaliti. - Pero ali pa tiskarski stroj nimata tistih možnosti, da bi opisala kaj je izobrazba. Vsak, kdor začne slediti izobrazbi, jo bo sam spoznal in začel čutili njeno žarečo luč.

Jaz sem se že prepričal in na svoje lastne oči videl, kako je že eno ali dveletno učenje v šoli spremenilo fanta-dijaka, da je postal značajan, plemenit, samostojen, prevdaren in da si lišče ima svoje kuhinje, svoje je pridobil karakter. Res je tudi, da se včasih pripeti, da dijak je kak fant-dijak, ki si pridobi

več ali manj izobrazbe da isto neznačajno izrablja v škodo ali zatiranje drugih. Ali tega izobrazba ni kriva. Je nož kriv, ako ga kdo uporablja na nepravilen način? Ne! Nož je potrebno orodje! Ali je pero krivo, ako ga kdo zlorablja, kadar z njim piše? Ne! Pero je tudi potrebno orodje! Saj ravno s peresom se je civilizacija povzdignila in se še vedno širi. Ravno tako tudi izobrazba ne more biti kriva, ako jo kdo slučajno zlorablja.

Na naši šoli se bo tudi učila posebna angleščina za take inozemce, ki se mislijo in imajo namen učiti se angleškega jezika samo eno ali pa dve leti.

Moram tudi omeniti na tem mestu, da si bo poleg angleškega jezika, katerega si želite pridobiti v enem ali pa v dveh letih, pridobili v tem kratkem času še veliko drugih in bolj važnih in zelo potrebnih stvari v znanju, ki Vam bodo prišle prav v Vašem bodočem življenju in pri Vašem vsakdanjem delu.

V času, ko boste v naši šoli, boste imeli priliko spoznati plemenite inteligente, izobražene in značajne karakterje. To bodo možje, ki bodo Vaši profesorji in Vaši učitelji, kakor tudi Vaši svetovalci pri Vašem učenju. Plet tega boste imeli priliko se seznaniti z dijaki in dijakinjami, ki predstavljajo petintrideset različnih narodov sveta. Kaj ne, to je prava internacionala!

V naši šoli se vsi pridno in redno učimo. To je res. In kdor nima veselja do učenja, fakemu ni mogoče obstati v naši šoli, pa ako prav bi dotični hotel trikrat toliko plačati, kot je pravih stroškov.

Ko sem se delal v rudnikih v Pennsylvaniji in pozneje v Indiani, sem videl in spoznal eno Ameriko. To je bila sebična, izkoriščevalna, neumljena, trdosrčna, edino trgovska, zatirajoča in nebratska Amerika. In tista Amerika dela sramoto boginji Svobode, ki drži luč izobrazbe in pravice v svojih rokah. Ali ko sem bil prišel na ameriško vseučilišče, spoznal in našel sem drugo Ameriko in druge Združene države. In to so Združene države plemenitosti, idealov, bratstva, pomoči, vzvišenosti, razširjajoče izobrazbo in vedo. V teh Združenih državah imamo ti dve veliki državi kot sem ravnokar opisal. Zelo oster boj se boje med tema dvema državama. Zmaga bo tam, kjer je pravica, ne glede na to, koliko časa bo ta oster, za zelo mnoge neviden bo, še trajal. Slovenski fantje, če hočete spoznati te druge Združene države, morate iti v šole, kajti drugače ne boste nikdar poznali iti vedeli za ta dvojni obstoj dveh velikanskih nasprotujočih si sil v eni državi.

Dam Vam tudi naznanje, da na Dubuque vseučilišču imamo vse oddelke, namreč od najnižjih do najvišjih. To se pravi, več šol v eni šoli. Tudi imamo profesorje različnih narodnosti. Mogoče vas bo tudi zanimalo slišati, da je na Dubuque vseučilišču češki profesor, doktor filozofije, Alois Barta. On se še posebno zanima in pomaga pri učenju slovenskim dijakom, ki se nahajajo v naši šoli. On tudi zastopa nas Slovence na posebni način pri našem vseučiliščnem odboru.

Vsi dijaki v naši šoli stanujejo v lepih in modernih sobah in sicer ne več kot po dva dijaka v eni sobi. Veliko je tukaj takih šolskih sob, v katerih se nahajajo oziroma stanujejo dijaki posamezno. Sobe za dijake se nahajajo vse v vseučiliščnih poslopijih. Električna razsvetljava in parna kurjava za pozimi sta napeljani po vseh šolskih poslopijih in po vseh dijaških sobah. Naše vseučilišče ima svoje kuhinje, svoje je pridobil karakter. Res je tudi, da se včasih pripeti, da dijak je kak fant-dijak, ki si pridobi

ljeno, kakor da bi bili doma. Slovenski jezik se tudi poučuje na naši šoli in je pripoznan od našega vseučilišča kot enakopraven jezikovni predmet z vsakim drugim jezikom na Dubuque vseučilišču.

Tudi naše Dubuque vseučilišče je pripoznano od vseh velikih in prvih vseučilišč v Združenih državah, kot polno in enakopravno vseučilišče in sicer kot so na primer: Columbia vseučilišče v New Yorku, ki je največje in prvo vseučilišče v Združenih državah.

Fantje in dekleta, ki imate namen priti letos v našo šolo, morate vse stvari tako urediti, in se pripraviti, da boste prišli v Dubuque, Iowa, dne 10. ali 11. septembra letos. V ponedeljek dne 13. septembra točno ob osmi uri zjutraj se začne potek v vseh razredih in za vse dijake in dijakinje v naši šoli.

Vse to, kar sem pisal glede šole, velja za slovenska dekleta ravno tako kot za slovenske fante.

Starši, ako imate sina ali pa hčer, ali ste že kedaj premišljevali, kaj bi jim dali najboljšo in najlepšo doto.

Vsak, kdor resno misli priti letos v našo šolo, se sme brez vseh skrbi in zaupno obrniti na moj naslov, za nadaljne informacije in nasvete.

Vsa pisma naj se vedno naslovi na sledeči naslov: Karl H. Poglodich, University of Dubuque, Dubuque, Iowa.

Nadaljevanje iz 2. strani vojno je kupil Noblov sindikat v Baku ozemlje krog Groziu in Majko v Kavkaziji, da prepereči, da bi dospel petrolej iz teh okrajev na trg ter potisnil cenovno navzdol. Isto se je zgodilo pred kratkim v Baku.

V nekem pismu na Times z dne 12. maja javlja neki tehnični izvedenec, da se je tekoma leta 1919 izlilo na stotine in stotine tisočev ton petroleja v Kaspisko morje, ker je bila cev med Baku in Batunom preokca, da bi se spravilo ves ta petrolej na zapad in ker je bilo vsled blokiranja sovjetske Rusije nemogoče pošiljati z ladjo petrolej v zmrzujočo Rusijo, ki je bila naravni trg za ves petrolej iz Batuna. — Isti cilj zasleduje tudi sedanja poljska ofenziva proti južni Rusiji. Če se je posrečilo zasesti Ukrajino (kar pa je v očigled zadnjih poročil s poljske fronte jako dvomljivo) ter odrezati zvezo med donsko dolino ter severnim Kavkazom, potem ne bo sovjetska Rusija zamogla dobiti petrolej, ki ga potrebuje za svoje industrije. To bo učinkovalo na dvojen način. V prvi vrsti bo sovjetska

rusija glede petroleja odvisna od londonskega od Shell-sindikata in v drugi sindikata. V službi teh interesov krvavi poljski narod po bitih za del petroleja iz Baku v vodstvom "socialista" Pilsudskija na poljanah južne Rusije bi namreč prišlo do take transakcije, bi bile zelo ogrožene prilike angleškega monopola z ozirom na preskrbovanje sovjetske Rusije z gotovimi tehničnimi pripomočki in razven tega bi prišla ameriška Standard Oil Co., ki je edina resna tekmovalka Shell skupine, v posest petrolejskih zalog, ki bi mogle razveljaviti monopolne

Nekateri ljudje so tako za verovani v kako bleščečo stvar, da oslepijo se pred smrtjo. — To so prav taki, ki se kaj radi grejejo pri institucijah, katere so že pogorele, toda še vedno kadijo cigare, katere prižigajo od gorečih opalkov.

Nekega dne sem pisal glede šole, velja za slovenska dekleta ravno tako kot za slovenske fante.

Starši, ako imate sina ali pa hčer, ali ste že kedaj premišljevali, kaj bi jim dali najboljšo in najlepšo doto.

Vsak, kdor resno misli priti letos v našo šolo, se sme brez vseh skrbi in zaupno obrniti na moj naslov, za nadaljne informacije in nasvete.

Vsa pisma naj se vedno naslovi na sledeči naslov: Karl H. Poglodich, University of Dubuque, Dubuque, Iowa.

Nadaljevanje iz 2. strani vojno je kupil Noblov sindikat v Baku ozemlje krog Groziu in Majko v Kavkaziji, da prepereči, da bi dospel petrolej iz teh okrajev na trg ter potisnil cenovno navzdol. Isto se je zgodilo pred kratkim v Baku.

V nekem pismu na Times z dne 12. maja javlja neki tehnični izvedenec, da se je tekoma leta 1919 izlilo na stotine in stotine tisočev ton petroleja v Kaspisko morje, ker je bila cev med Baku in Batunom preokca, da bi se spravilo ves ta petrolej na zapad in ker je bilo vsled blokiranja sovjetske Rusije nemogoče pošiljati z ladjo petrolej v zmrzujočo Rusijo, ki je bila naravni trg za ves petrolej iz Batuna. — Isti cilj zasleduje tudi sedanja poljska ofenziva proti južni Rusiji. Če se je posrečilo zasesti Ukrajino (kar pa je v očigled zadnjih poročil s poljske fronte jako dvomljivo) ter odrezati zvezo med donsko dolino ter severnim Kavkazom, potem ne bo sovjetska Rusija zamogla dobiti petrolej, ki ga potrebuje za svoje industrije. To bo učinkovalo na dvojen način. V prvi vrsti bo sovjetska

rusija glede petroleja odvisna od londonskega od Shell-sindikata in v drugi sindikata. V službi teh interesov krvavi poljski narod po bitih za del petroleja iz Baku v vodstvom "socialista" Pilsudskija na poljanah južne Rusije bi namreč prišlo do take transakcije, bi bile zelo ogrožene prilike angleškega monopola z ozirom na preskrbovanje sovjetske Rusije z gotovimi tehničnimi pripomočki in razven tega bi prišla ameriška Standard Oil Co., ki je edina resna tekmovalka Shell skupine, v posest petrolejskih zalog, ki bi mogle razveljaviti monopolne

Nekateri ljudje so tako za verovani v kako bleščečo stvar, da oslepijo se pred smrtjo. — To so prav taki, ki se kaj radi grejejo pri institucijah, katere so že pogorele, toda še vedno kadijo cigare, katere prižigajo od gorečih opalkov.

Nekega dne sem pisal glede šole, velja za slovenska dekleta ravno tako kot za slovenske fante.

Starši, ako imate sina ali pa hčer, ali ste že kedaj premišljevali, kaj bi jim dali najboljšo in najlepšo doto.

Vsak, kdor resno misli priti letos v našo šolo, se sme brez vseh skrbi in zaupno obrniti na moj naslov, za nadaljne informacije in nasvete.

Vsa pisma naj se vedno naslovi na sledeči naslov: Karl H. Poglodich, University of Dubuque, Dubuque, Iowa.

Nadaljevanje iz 2. strani vojno je kupil Noblov sindikat v Baku ozemlje krog Groziu in Majko v Kavkaziji, da prepereči, da bi dospel petrolej iz teh okrajev na trg ter potisnil cenovno navzdol. Isto se je zgodilo pred kratkim v Baku.

V nekem pismu na Times z dne 12. maja javlja neki tehnični izvedenec, da se je tekoma leta 1919 izlilo na stotine in stotine tisočev ton petroleja v Kaspisko morje, ker je bila cev med Baku in Batunom preokca, da bi se spravilo ves ta petrolej na zapad in ker je bilo vsled blokiranja sovjetske Rusije nemogoče pošiljati z ladjo petrolej v zmrzujočo Rusijo, ki je bila naravni trg za ves petrolej iz Batuna. — Isti cilj zasleduje tudi sedanja poljska ofenziva proti južni Rusiji. Če se je posrečilo zasesti Ukrajino (kar pa je v očigled zadnjih poročil s poljske fronte jako dvomljivo) ter odrezati zvezo med donsko dolino ter severnim Kavkazom, potem ne bo sovjetska Rusija zamogla dobiti petrolej, ki ga potrebuje za svoje industrije. To bo učinkovalo na dvojen način. V prvi vrsti bo sovjetska

rusija glede petroleja odvisna od londonskega od Shell-sindikata in v drugi sindikata. V službi teh interesov krvavi poljski narod po bitih za del petroleja iz Baku v vodstvom "socialista" Pilsudskija na poljanah južne Rusije bi namreč prišlo do take transakcije, bi bile zelo ogrožene prilike angleškega monopola z ozirom na preskrbovanje sovjetske Rusije z gotovimi tehničnimi pripomočki in razven tega bi prišla ameriška Standard Oil Co., ki je edina resna tekmovalka Shell skupine, v posest petrolejskih zalog, ki bi mogle razveljaviti monopolne

PRIJAZNO NAZANJAM cenjenim rojakom in rojakinjam v Clevelandu in okolici da sem odprl

Meat Market

in sicer na 105 ST. CLAIR MARKETU moj prostor je št. 3435 na levo.

Odprto je vsaki dan izjemno v sredo popoldne. Prodajam vsakovrstno svinjsko meso, sveže in suho, Delam tudi prav okusne kranjske klobase, sveže in suhe, katere imam na razpolago vsaki dan.

Pridite in dobili boste katerekoli vrste svinjsko meso. Jaz želim, da tudi Slovenec okusijo, kaj je dobro. Dragevolje vam bom postregel v vašem lastnem jeziku kar najlepše mogoče. Cene ako najbolj mogoče zmerne. — Ker sem edini Slovenec na tem Marketu, se naadam, da me kaj pogosto obiščete. Se priporočam vsem slovenskim in hrvaškim gospodinjam.

MR. MARTIN FRANK

E. 105 ST. CLAIR MARKET — STAND 3435

Rusija glede petroleja odvisna od londonskega od Shell-sindikata in v drugi sindikata. V službi teh interesov krvavi poljski narod po bitih za del petroleja iz Baku v vodstvom "socialista" Pilsudskija na poljanah južne Rusije bi namreč prišlo do take transakcije, bi bile zelo ogrožene prilike angleškega monopola z ozirom na preskrbovanje sovjetske Rusije z gotovimi tehničnimi pripomočki in razven tega bi prišla ameriška Standard Oil Co., ki je edina resna tekmovalka Shell skupine, v posest petrolejskih zalog, ki bi mogle razveljaviti monopolne



ZA RAČUNE — KJER SO MINUTE DRAGOCENE

Kadar čaka odjemalec na svoj račun se mora narediti račun v naglici; toda ako ni storjen pravilno, pomenja zubo, ki se ne more nikdar popraviti.

Majhen BURROUGHS SEŠTEVALNI STROJ ta koj pri rokah, vam da skupno svoto kolikor koli hočete predmetov, v parih sekundah — bržeje nego s svinčnikom — in ti računi so pravilni 100%. Preprečevanje napak pomeni mnogo prihranjenega denarja.

Isti stroj bo izdeloval računstvo vseh vrst. To je viden model — vidna pisava, tisk in vidne sešete svote, in je majhen stroj, ki se ga lahko premesti kamor hočete. Zastopnik Burroughs vam bo z veseljem pokazal ta stroj in tudi, kako se rabi bodisi v prodajalni ali v uradu.

BURROUGHS ADDING MACHINE CO.

— Clevelandski urad: — ERNER BLDG., 1244 ONTARIO ST. F. S. Crane, poslovodja.

HITRA POMOČ

Oshabelost vsled pretežkega dela, izdelavnost, okoreli sklepi in mišice, slaboten hrbet, preteganje iz izpahenja, temu je lahko hitro odpravi takošnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA

"Prijetelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z našo trnoviško znamko

SIDROM

Če nima zavojček te trnoviške znamke, ni pristen in ga zavrnite. 35 in 70 centov v vseh lekarnah ali pa pri

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York



NEMETH STATE BANK. Glavnica i rezerva preko \$2,000,000.00. v bančnem poslopiju 1597 Second Ave. NEW YORK CITY

Nuga-Tone. Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar. Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA. NATIONAL LABORATORY, S. 23, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Bolni Slovenci možje in ženske PRIDITE K MENI ŠE DANES! Ne bodite bolni. Ako ste že dolgo časa bolni in tudi ako ste ravnokar pričeli hirati, in niste dobili nikake olajšave, pridite k meni. Pustite, da vas temeljito preiščem in vam odkrito povem, kaj mi je mogoče storiti za vas. Gotovo ne boste razočarani.

Dr. KENEALY. Jaz sem uspešno zdravil. Nervozno oslabelost, nervozno neprebavo, črevesne bolezni, nervozno onemoglost, bolečine v hrbtu in izpahke po obrazu. Ali trpite radi Krvnih neredov, kožnih bolezni, ledvičnih nadlog, želodčnih neredov, revmatizma, srčne napake? Uradne ure: od 9. ure zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. dopoldne do 2. popoldne.

PREMOŽENJE NAD \$400,000.00. Vložite denar po 5% pri Slovenskem Stavbinskem & Posojilnem Društvu 6313 ST. CLAIR AVENUE Odprto tudi zvečer, razven ob sredah.

LOKALNE NOVICE

Kaj sedaj?

Nemčija po volitvah v drž zbor. (Napisal Karl Kautsky.)

— V sredo zvečer se vrši seja J. R. Z. v Collinwoodu, v Kuncičevi dvorani. Vsi ste vabljeni, da se vdeležite.

— Za vsoto \$2000 pnevmatike in zračnice so pokradli tatovi na 1214 Euclid Ave. Ukradli so 30 avtomobilnih obrobov in 20 zračnice.

— Polcija je večeraj iskala napadalca Miss Sarah Shapiro, stara 19 let. Ona je bila sama doma, ter je ležala v postelji, ker je bila bolna. Njena mati je odšla v trgovino, ko je začela prejemena, da nekdo hodi po kuhinji. Zavpila je: Kdo hodi tam. Na njen klic je prišel neznanec v sobo, ter jo udaril petkrat z držaje od samokresa. Prizadel ji je poškodbe na glavi. Prepeljali so jo takoj v Charity bolnišnico. Ona je stanovala na 4107 Beck cesti.

— Nekaj posebnega. Ljudje so radovedni; radi bi vedeli vse. V soboto imajo clevelandski likvarji svojo zabavo v Luna park. Tam bo ta posebnost, da bodo nastavili pet sodnikov, kateri bodo presodili, katera ženska ima najlepše lase. Vsaka ženska ima priložnost pokazati lase, in nagrado bo dobila, če jo ji bodo sodniki prisodili.

— Tri kozarčke rozinovca je spil, — samo tri kozarčke — pa je bil pijan in aretiran R. Hussey iz 1307 Hall ceste. Večeraj pa je stal pred očetom pravice in zasluženja, in sodba je bila: \$100 kazni, dva dni v zapor in tri mesece mu je odvzeto dovoljenje, da bi vozil z avtomobilom. Tako je, če se spije samo tri kozarčke rozinovca.

— Clevelandski Francozi bodo praznovali jutri takozvani Bastile Day, ki je nekaj podobnega, kakor obhaja Amerika svoj dan Neodvisnosti.

— Zadnje nedeljo so bile avtomobilske nesreče zopet na dnevnem redu; zahtevale so eno smrtno žrtev in enajst jih je bilo ranjenih ali manj poškodovanih. John Novak, sprevednik Gates Mill počestne železnice je bil skoro na mestu ubit, ko se je zaletel avtomobil v voz počestne železnice.

— Ogenj je izbruhnil na 75. vzhodni cesti, kjer stoji Sojakova dvorana. Tri ure je vzelo ognjegasce, da so omejili ogenj. Škoda se čeni \$7800.

— Andrew Muzik iz 6307 St. Clair ave. je stal v ponedeljek pred sodnikom Silbert, kateri je hotel zvedeti od njega, če je res prodal en kvart alkohola. Muzik pa mu je odgovoril: "Da, sodnik, prodal sem ga, toda bilo je polovice vode. Dal sem za \$13. Sodnik pa mu je naročil, da naj plača \$200.

— Mathew Jarlen, star 30 let, katerega stanovanje je na 1133 Norwood rd., se nahaja v bolnišnici v kritičnem položaju. Hotel si je končati svoje življenje v nedeljo stnem, da si je narezal obe roki za zapetjem. Našli so ga blizu New York Centralne železnice, na 40. vzhodni cesti. Poročen je še le en mesec.

— V nedeljo popoldan, 18. julija, ob drugi uri se vrši v Birkovi dvorani delničarska seja od The American-Jugoslav Printing and Publishing Co.— (Prejšnja tiskovna družba "Enakopravnost"). Vsi delničarji ste vabljeni, da se vdeležite seje, kajti važna je in potreba je, da ste navzoči.

— Tudi gospodična Ivanka Škerl je prišla v novo deželo z zadnje slovensko karavano. G. Ivanka je prišla iz Viča pri Ljubljani ter se je odločila, da ostane sedaj pri nas Slovincih v Clevelandu. Zakaj pa bi ne, saj smo dobri ljudje, menda še boljši kot so v Ljubljani. Miss Ivanka Škerl stanuje pri Mr. Candon-u na 6305 Glass Ave.

Volitve v Nemčiji so končane. Prinesle so približno to, kar so obetale: okrepitev nemških nacionalcev, nacionalnih liberalcev, nazadovanje večinskih socialistov in demokratov. Ta izprememba pa se ni izvršila v tisti meri, kakor so nekateri pričakovali. Marsikdo je sanjal o uničenju večinskih socialistov, tako da bi bili tu edino neodvisni socialisti ostali kot resna stranka in bi se bila za njihovo zmago vzpostavila enotnost proletarijata. Do tega ni prišlo. Večinski socialisti so precej izgubili, vendar so pa močnejši kot neodvisni. In na podlagi različnih drugih volitev v zadnjem času se zdi, da so že dosegli najnižji padeč svojega nazadovanja ter da nastopa zopet nova doba njih dviganja.

Vsekakor je ideja absurdna, da bi se dalo doseči enotnost nemškega proletarijata s tem, če se neodvisni bore z neodvisnim bojem proti večinskim. Nahajamo se samo še pred alternativno: ali razcepitve in s tem oslabiljenjem nemškega proletarijata do nedoglednosti ali pa usvaritev delovne skupnosti med dosedaj sovražnimi brati Kdor ovira to delovno skupnost, prevzema grozovito odgovornost za stvar proletarijata.

Kako se bo to ob teh razmerah sestavila bodoča vlada? Tri možnosti se nam zde: ustanovitev čiste delavske vlade; obnovitev stare koalicije; in končno tretjic predaja vlade čistemu meščanskemu bloku. Vsaka teh možnosti zadeva na največje težkoče. Toda težkoče čiste delavske vlade bi bile komaj večje kakor one obeh drugih alternativ.

Res bi obe veliki socialistični stranki, če bi se združili, ne imeli večine v parlamentu. Da bi manjšina prevzela vlado, sicer nasprotuje zakonom demokracije; toda le navidez. Demokracija je prepoveduje, da bi se manjšina s silo upirala očitni volji večine. Ne prepoveduje, da ne bi smela stranka tvoriti ministrstva, ki nima večine, pa ima popolno upanje, da jo dobi, če boji politiko, ki ustreza potrebam večine ljudstva. Seveda bi bila čista socialistična vlada pod temi pogoji mogoča še prej. Danes so socialisti v celoti slabotnejši po številu kakor po volitvah lanskega leta. Toda danes vesta obe socialistični stranki, da nobena ne more druge razbiti. In sistem Noske je premagan. Notranja nasprotstva proti ustanovitvi socialističnega bloka ni treba, da bi bila tako velika kakor prej. Zedinjeni bi pa socialisti bili daleko močnejša stranka v narodni skupščini. Če se poslužujejo vlade kot glasnika, kakor veleva trenutke, če se odločijo za to, kar je v interesu množic potrebno in pametno, dobe hitro splošno zaupanje, potem se ne bodo upali demokratični in katoliški delavski zastopniki glasovati proti njim. Če bi pa to le storiili, potem bi smela socialistična vlada z najboljšim upanjem riskirati nove volitve.

Predpogoj je seveda, kakor že omenjeno, da ima vlada delovni program, ki odgovarja zapovedi trenutka. Kakšna je ta zapoved? To je — o tem moramo biti na jasnem in ravni po tem — žal ne takojšnja izvedba socializma, ampak likvidacija vojne. Grozovita vojna z norimi pogoji entente je sila zrahljala produkcijski proces. Tega spraviti v tek je najnujnejša naloga. Socialistična produkcija se pa ne da izvesti od danes do jutri, to ve vsakdo, ki le nekoliko razume gospodarske stvari.

Takojšnja obnovitev produkcije pomeni torej najpoprej tolikokot takojšnja obnovitev kapitalistične produkcije. Na tem ne more nič izpremeniti najkrepkejša socialistična volja. Proletariat je na boljšem ob cvetoči kapitalistični produkciji, kakor pa ob socialistični, ki ne producira dovolj. Komunistem, delence, oropanja bogatinov, poveča neproduktivnost in pomanjkanje produktov. Socializem, ki hoče proletarijat osvoboditi, mora več producirati kakor kapitalizem.

Toda s tem pa ni rečeno, da mora socialistična vlada ravnati danes prav tako kakor kapitalistična. Kapitalizem je prav elastična stvar in utegne dobiti najrazličnejše oblike in za proletarijat nikakor ni vseeno, kakšne so te oblike. Na drugi strani pa tudi, če ni mogoča takojšnja socializacija vse produkcije, je vendar cela vrsta produkcijskih panog, v katerih že danes ni le izvedljiva, ampak je celo potrebna v interesu skupne produkcije same.

Socialistična vlada utegne in bo interese proletarijata tudi v kapitalistični produkciji povsem drugače verovala kakor kapitalistična. In ta sama more imeti potrebno energijo, da tam socializira, kjer je v interesu skupnosti potrebno.

Boj proti verižništvu, ki ga mora vlada voditi, mora biti uspešen le, če se produkcija v znatni meri poveča. Verižništvo je posledica pomanjkanja produktov. Pokaže se povsod, kjer se pojavi kako pomanjkanje. Francoska grozovlada 1. 1793., kakor tudi boljševiški teror sta se zaman trudila, napraviti verižništvo konec. Odredbe zoper verižništvo so le pomnožile obratne stroške verižništva (podkupovanje, transportni stroški itd.) in s tem ne hote zvišale cene. V isti meri, kakor raste produkcija, gineva in izgineva tudi verižništvo.

Kar pa ne izgine in ne preneha, to je izkoriščanje mas po velikih monopolistih, predvsem rodokopov. Tu je brezobzirna socializacija že sedaj umestna ne samo v interesu prizadetih delavcev, temveč tudi celokupno družbe. Socializacija premogovnikov, ki bi znižala cene premoega in zvečala premogovno produkcijo, bi v veliki meri zvišala prav vso produkcijo. Ravno tako je čas za socializacijo gozdov in latifundij. (Razcepjenje ne!) Na tak delovni program bi bilo prav lahko pridobiti večino prebivalstva, če bi stala za tem programom edinstvena socialna demokracija. Kako pa doseči to edinstvenost?

Ali naj se obnovi stara koalicija, ki je bolehalo vsled svoje notranje in vnanje slabosti in bi na tem bolehalo še v veliko večji meri vsled sedanjega lizida volitev? Pod gotovimi razmerami bi bila sicer taka koalicija mogoča, toda, če naj bi v to koalicijo vstopili samo večinski socialisti, bi ubijali sami sebe.

Ostane torej samo še tretja možnost: čista meščanska reakcijska vlada. Zdi se, da neodvisni socialisti popolnoma mirno čakajo na to, da dobe ves državni aparat najhujši sovražniki proletarijata v svoje roke. Ali naj se boje sledov madžarske reakcije? Protesti zoper beli teror so prav lepa stvar, toda samo protesti so samo znak lastne slabosti. Boljše je, da se nasprotniku ne prepusti nobene trditve, kakor pa, da se ga še celo poziva, naj jo zasede, potem pa da se mu očita, čez brezobzirno izrablja dobljeno moč!

Ravno tako prazne kot protesti so tudi vse rekriminacije, češ, da so desničarski socialisti krivi ojačenja reakcije. Pa če bi na tem tudi bilo kaj resnice, o čemur pa tu ne bomo razpravljali, vendar niso napake drugih še nikdar nikako jamstvo za to, da ne storiš ti nobene napake.

Seveda se tolažimo, češ, kakor hitro nastopi čisto meščanska reakcijska vlada proti proletarijatu, se o pa proletarijat združil v etnotno fronto! Ni dvoma, da bi bila združenja, toda politična zrelost onih, ki bi došli šele takim potom do združenja, ni prav nič sijajna. In to dejstvo samo po sebi že pravi, da je združenje potrebna, mi pa se branimo storiť kaj pametnega in potrebnega prei, kot pa nas k temu z brcami prisilijo šele naši nasprotniki. Na vsak način je umestnejše, da se združimo in tako dobimo moč v svoje roke, kakor pa da pomoremo nasprotnikom do oblasti, da nas šele ti prisilijo k združitvi. Vedno je znak zastalosti, če se pravočasno ne spozna kaj potrebnega, kar bi lahko prostovoljno naredili, in se šele čaka na to, da nas do tega prisilijo šele vnanji močniki. Končni učinek bi bil seveda isti, toda koliko nepotrebnih žrtev, ki bi jih zahtevala ta druga pot!

Nemški proletarijat bo ostal na svojem mestu; to je približno! Bati pa se je, da je odkupnina, ki bi jo moral proletarijat in ves nemški narod plačati, da pride do trajne in plodonsne državne oblasti, prav zelo velika, in da vse to za oblast in moč, ki mu je že sedaj dostopna, samo če prav spoznava svoj položaj in se ujedinji. "NAPREJ!"

Odlični jubilej.
V teh dneh je poteklo dvajset let od časa, ko se je prvič vpriporilo poskus, ki se je tekom poznejših let izkazal kot poskus, ki je imel velikanske posledice za celo mednarodno gospodarsko življenje.

Kdaj pridejo Slovenci do te pameti, da je potreba skrbeti za svoj blagor, potem še le za sosedov: ako bosta pa oba naredila tako, smo gotovi, da bosta oba prijatelja.

Nekateri ljudje skusijo preveč dobrega, eni pa preveč dobrih ljudi. Kateri izmed njih je boljši? * * *

Spoznavaj samega sebe, drugi pa bodo sebe, in poznali boste — vse. * * *

Revolucija na Irskem bi bila kaj kmalu končana, če bi se poslalo vse angleške lastnike tja, da naj sami pobirajo davke in rent. Angleški vojaki pa naj bi šli domov. — Kaj pa z Meksiko? * * *

Dr. D. J. Smally
ZOBOZDRAVNIK
6204 St. Clair Ave.
Času primeren zobozdravniški urad opremljen za vsakovrstno zobozdravniško delo.

Kristijan Lozar
1100 E. 63rd St.
PARNIK CUNARD PAROBRODNE ČRTE
"ITALIA"
odplove proti TRSTU
31. julija
Cena \$100 — in \$5.00 vojne davka.
Pridite po listke v naš urad nemudoma.

Gramofonske Plošče
zahtevajte novi cenik
Velika zaloga ur in zlatine.
Wm. Sitter
5805 ST. CLAIR AVENUE
Cleveland, O.

ZUPNICK & CO.
Tujezemska Menjalnica in Parobrodna agencija
6024 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.
(160-66)
Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mal oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

bo v drugih deželah uveden v doglednem času, je mogoče zanimiv le še iz socialno-zgodovinskega stališča. Kljub temu pa ni odveč, če spominjamo nanj in to predvsem radi tega ne, ker niso nasprotniki osemurnega delavnika ter naprednega postavnega krčenja delavnega časa še danes odložili orožja ter še vedno upajo, da bodo mogli preprečiti ali vstaviti tako zakonodajo s tem, da se bodo sklicevali na potrebe ljudskega gospodarstva, ki so merodajne v zakonodaji kot pa dobro. — Vsi ti nešteti praktični poskusi in vse neštete izkušnje, ki so se izvršile izza poskusa Abbeja in ki so dokazale, da ima osemurni delavnik za posledico povišanje tako materialnega kakor tudi duševnega nivoja delavstva in s tem celega naroda, ne pa znižanje produkcije, niso mogli razveljaviti ugovorov odločnih nasprotnikov delavnega časa in te ugovore spravljajo na dan še danes.

Raditega je še danes primereno opozoriti na posamezne povišne poskuse, ki so bili vpriporjeni v onem času v napravah profesorja Abbeja ter se spomniti ene najvažnejših kulturnih in socialno političnih zahtev delavskega razreda. (Dalje jutri.)

Kdaj pridejo Slovenci do te pameti, da je potreba skrbeti za svoj blagor, potem še le za sosedov: ako bosta pa oba naredila tako, smo gotovi, da bosta oba prijatelja.

Nekateri ljudje skusijo preveč dobrega, eni pa preveč dobrih ljudi. Kateri izmed njih je boljši? * * *

Spoznavaj samega sebe, drugi pa bodo sebe, in poznali boste — vse. * * *

Revolucija na Irskem bi bila kaj kmalu končana, če bi se poslalo vse angleške lastnike tja, da naj sami pobirajo davke in rent. Angleški vojaki pa naj bi šli domov. — Kaj pa z Meksiko? * * *

Dr. D. J. Smally
ZOBOZDRAVNIK
6204 St. Clair Ave.
Času primeren zobozdravniški urad opremljen za vsakovrstno zobozdravniško delo.

Kristijan Lozar
1100 E. 63rd St.
PARNIK CUNARD PAROBRODNE ČRTE
"ITALIA"
odplove proti TRSTU
31. julija
Cena \$100 — in \$5.00 vojne davka.
Pridite po listke v naš urad nemudoma.

MALI OGLASI
POHIŠTVO NAPRODAJ. Prodajo se tri visoke omare za obleko, ledenica, in velika miza; vse v dobrem stanju. Poizve se na 6702 St. Clair Ave.
DOBRA KUCHARICA se sprejme takoj v restavracijo. Samo zmožnim se je zglastiti Dobra plača. Poizve se pri Jos. Milavec, 6110 St. Clair Ave.

HIŠE NAPRODAJ. Prodajo se tri visoke omare za obleko, ledenica, in velika miza; vse v dobrem stanju. Poizve se na 6702 St. Clair Ave.
DOBRA KUCHARICA se sprejme takoj v restavracijo. Samo zmožnim se je zglastiti Dobra plača. Poizve se pri Jos. Milavec, 6110 St. Clair Ave.

HIŠE NAPRODAJ! Naprodaj je hiša za tri družine, spodaj grocerijska trgovina. Hiša je zeló na lepem prostoru na 1333 E. 53rd St. in vogalu Standard Ave.
Druga hiša je naprodaj na 6026 Glass Ave. Hiša za dve družini z 9. sobami.
Poizve se na 1333 E. 53rd Street. (164-68)

HIŠA ZA DVE DRUŽINI — 5 sob in kopalnice z dolaj, 4 sobe in kopalnice zgoraj, garaž, shramba za razno orodje, sadno drevje, grozdana trta. 1288 E. 168th Street. (164-68)

RAZLOŽBENA OMARA (show case), v dobrem stanju se prodaja. Obrnite se na 4015 St. Clair Ave. (164-65)

SPODAJ PODPISANI, POTR-
JUJEM, DA MI JE VELIKO POMAGAL

DR. IVNIK, kiropraktik
6410 ST. CLAIR AVE.
nad Butalovo trgovino.
kajti bolehal sem na jetrih, zelodcu, zaprtju in glavobolu ali omotici. Sedaj se pa počutim mnogo boljše in zadovoljnije. Zato ga priporočam vsakemu izmed bolnikov.

Kristijan Lozar
1100 E. 63rd St.
PARNIK CUNARD PAROBRODNE ČRTE
"ITALIA"
odplove proti TRSTU
31. julija
Cena \$100 — in \$5.00 vojne davka.
Pridite po listke v naš urad nemudoma.

Kristijan Lozar
1100 E. 63rd St.
PARNIK CUNARD PAROBRODNE ČRTE
"ITALIA"
odplove proti TRSTU
31. julija
Cena \$100 — in \$5.00 vojne davka.
Pridite po listke v naš urad nemudoma.

ZUPNICK & CO.
Tujezemska Menjalnica in Parobrodna agencija
6024 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.
(160-66)
Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mal oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

ZUPNICK & CO.
Tujezemska Menjalnica in Parobrodna agencija
6024 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.
(160-66)
Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mal oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

MALI OGLASI
POHIŠTVO NAPRODAJ. Prodajo se tri visoke omare za obleko, ledenica, in velika miza; vse v dobrem stanju. Poizve se na 6702 St. Clair Ave.
DOBRA KUCHARICA se sprejme takoj v restavracijo. Samo zmožnim se je zglastiti Dobra plača. Poizve se pri Jos. Milavec, 6110 St. Clair Ave.

HIŠE NAPRODAJ. Prodajo se tri visoke omare za obleko, ledenica, in velika miza; vse v dobrem stanju. Poizve se na 6702 St. Clair Ave.
DOBRA KUCHARICA se sprejme takoj v restavracijo. Samo zmožnim se je zglastiti Dobra plača. Poizve se pri Jos. Milavec, 6110 St. Clair Ave.

HIŠE NAPRODAJ! Naprodaj je hiša za tri družine, spodaj grocerijska trgovina. Hiša je zeló na lepem prostoru na 1333 E. 53rd St. in vogalu Standard Ave.
Druga hiša je naprodaj na 6026 Glass Ave. Hiša za dve družini z 9. sobami.
Poizve se na 1333 E. 53rd Street. (164-68)

HIŠA ZA DVE DRUŽINI — 5 sob in kopalnice z dolaj, 4 sobe in kopalnice zgoraj, garaž, shramba za razno orodje, sadno drevje, grozdana trta. 1288 E. 168th Street. (164-68)

RAZLOŽBENA OMARA (show case), v dobrem stanju se prodaja. Obrnite se na 4015 St. Clair Ave. (164-65)

SPODAJ PODPISANI, POTR-
JUJEM, DA MI JE VELIKO POMAGAL

DR. IVNIK, kiropraktik
6410 ST. CLAIR AVE.
nad Butalovo trgovino.
kajti bolehal sem na jetrih, zelodcu, zaprtju in glavobolu ali omotici. Sedaj se pa počutim mnogo boljše in zadovoljnije. Zato ga priporočam vsakemu izmed bolnikov.

Kristijan Lozar
1100 E. 63rd St.
PARNIK CUNARD PAROBRODNE ČRTE
"ITALIA"
odplove proti TRSTU
31. julija
Cena \$100 — in \$5.00 vojne davka.
Pridite po listke v naš urad nemudoma.

Kristijan Lozar
1100 E. 63rd St.
PARNIK CUNARD PAROBRODNE ČRTE
"ITALIA"
odplove proti TRSTU
31. julija
Cena \$100 — in \$5.00 vojne davka.
Pridite po listke v naš urad nemudoma.

ZUPNICK & CO.
Tujezemska Menjalnica in Parobrodna agencija
6024 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.
(160-66)
Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mal oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

ZUPNICK & CO.
Tujezemska Menjalnica in Parobrodna agencija
6024 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.
(160-66)
Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mal oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.